

Vergaderjaar 2016–2017

21 501-30

Raad voor Concurrentievermogen

Nr. 396

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 19 april 2017

Hierbij bied ik u, mede namens de Minister van Economische Zaken, de geannoteerde agenda aan voor de informele bijeenkomst van de Ministers verantwoordelijk voor concurrentievermogen («informele Raad voor Concurrentievermogen») van 3 mei 2017 in Valletta, Malta. Deze informele Raad bestaat uitsluitend uit een onderzoeksdeel, inclusief innovatie. Het Maltese Voorzitterschap heeft Euro-mediterrane samenwerking en de innovatiekloof binnen Europa op de agenda gezet. Vanwege het informele karakter van deze Raad zal een vrije gedachtewisseling plaatsvinden, zonder besluitvorming.

De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
S. Dekker

GEANNOTEEERDE AGENDA

Euro-mediterrane samenwerking op het terrein van onderzoek en innovatie

Beleidsdebat

De Raad zal een kort debat voeren over Euro-mediterrane samenwerking op het terrein van onderzoek en innovatie. Het Voorzitterschap wil daarmee een aanzet geven tot de discussie voor de ministeriële conferentie die aan dit onderwerp is gewijd de dag na deze informele bijeenkomst van Ministers van onderzoek en innovatie. Aan de conferentie zullen voornamelijk mediterrane landen deelnemen, die een verklaring zullen ondertekenen over het versterken van de Euro-mediterrane samenwerking op het gebied van onderzoek en innovatie.

De discussie zal zich vermoedelijk richten op samenwerking tussen de landen rond de Middellandse Zee op het terrein van onderzoek en innovatie in het algemeen en in het bijzonder op het nieuwe initiatief «Partnerschap voor onderzoek en innovatie in het Middellandse Zeegebied» (PRIMA). Dit is een voorstel voor een publiek onderzoeksprogramma van de landen rondom de Middellandse Zee, een zogenaamd Artikel 185 initiatief, dat mede gefinancierd wordt door de EU. Hierover zal in de Raad voor Concurrentievermogen van 30 mei 2017 besluitvorming plaatsvinden.

De Middellandse Zee-regio heeft specifieke behoeften op het gebied van waterhulpbronnen en voedselsystemen. Beschikbaarheid van water en voedsel is tevens belangrijk voor de stabiliteit in de Noord-Afrikaanse landen. Nederland is van mening dat onderzoek en innovatie bijdragen aan het oplossen van deze maatschappelijke uitdagingen en staat daarom in beginsel positief tegenover samenwerking op dit terrein. Internationale samenwerking met inzet van alle beschikbare expertise kan een antwoord op deze vraagstukken dichterbij brengen. Nederland heeft zich in de voorbereidingen van PRIMA dan ook nadrukkelijk ingezet voor open en competitieve toegang tot het communautaire deel van de financiering van het programma.

Innovatiekloof

Beleidsdebat

De Raad zal debatteren over de innovatiekloof in Europa. Het Voorzitterschap wil daarmee het probleem adresseren van beperktere deelname aan Horizon 2020, het Kaderprogramma voor onderzoek en innovatie, door Europese lidstaten die minder onderzoek- en innovatie-intensief zijn. Het Voorzitterschap beoogt in een kort beleidsdebat tot mogelijke oplossingen te komen en wil identificeren hoe de Europese lidstaten kunnen samenwerken om de innovatiekloof te dichten.

De lidstaten die vinden dat zij een onevenredig klein aandeel van het Horizon 2020-budget ontvangen zijn van mening dat bij de toekenning van financiering uit Horizon 2020 rekening zou moeten worden gehouden met geografische spreiding. Nederland deelt dit standpunt niet. Voor een competitief Europa is het belangrijk dat excellentie, naast impact, als belangrijkste criterium blijft gelden voor het toekennen van financiering voor onderzoek en innovatie. Het is belangrijk dat ook de lidstaten die op dit moment nog minder onderzoek- en innovatie-intensief zijn hun systeem versterken om te kunnen bijdragen aan de wetenschappelijke, maatschappelijke en economische groei in Europa. Nederland is van mening dat zij daarvoor zelf de randvoorwaarden op orde moeten brengen en daarvoor kunnen de Europese Structuur- en Investerings-

fondsen op een slimme manier worden ingezet door de lidstaten die het betreft.¹ Door op nationaal niveau capaciteit op te bouwen, zullen lidstaten beter in staat zijn om deel te nemen aan Horizon 2020. De Europese Commissie heeft eerder laten zien dat er een correlatie is tussen wat lidstaten zelf investeren in onderzoek en innovatie en het budget dat ze uit het Kaderprogramma weten te halen. Dat lidstaten met een stevig onderzoek- en innovatiefundament goede resultaten behalen blijkt onder meer uit nieuwe cijfers over de resultaten van Nederland in Horizon 2020. Nederland presteert goed met een retour van 7,7%, bij een afdracht aan de EU van circa 5%. Daarmee is Nederland netto-ontvanger uit Horizon 2020, waar Nederland bij andere EU-programma's nettobetaler is.²

¹ *The Netherlands position paper on the interim- Evaluation of Horizon 2020*, Kamerstuk 21 501-30, nr. 391, bijlage.

² Sinds de start van het Kaderprogramma in 2014 is er circa € 1,8 miljard aan financiering voor onderzoek en innovatie aan Nederlandse stakeholders toegekend. De onderwijs- en onderzoeksinstituten scoren goed en ontvingen respectievelijk € 888,8 miljoen en € 329,2 miljoen. Het Nederlandse bedrijfsleven ontving in totaal € 531 miljoen. Deze resultaten zijn binnen Europa bovengemiddeld. Ook in de *Joint Technology Initiatives*, een Europese vorm van publiek-private samenwerking, scoort Nederland goed en betreft het retourpercentage zelfs 9,7%.